

DEĞİŞİK ÜLKELERİN VE TÜRKİYE'NİN TIP FAKÜLTELERİNDE PARAZİTOLOJİ KURUMLARI

(Yurdumuzda bağımsız Tıpsal Parazitoloji Öğretiminin
50' nci yılında (1926-1976))

Prof. Dr. Ahmet MERDİVENÇİ ()*

Türkiye'de Tıp Fakülteleri programlarında Tıpsal Parazitoloji öğretimi her nedense 50 yıldan beri hep tartışma konusu olmuştur. Bunun temelinde hemen her zaman bir takım kişisel nedenler yer almıştır. Denebilir ki, Tıpsal Parazitoloji öğretimi hiç bir zaman yurdumuzda kitle sağlığı sorunu olarak öğretim kadrolarınca gerektiğince destek görmemiş, genellikle her nedense gereksiz bir ders gibi görülmeğe istenmiş veya böyle gösterilmiştir. Tıpsal öğretimde bağımsız Tıpsal Parazitoloji kürsüleri oluşmasında veya Mikrobiyoloji ile birleştirilmesinde her ne hikmetse hep bir takım kişisel çıkar ve kişisel başarı basamağı sağlama eğilimiyle Parazitoloji öğretiminde çıkar kurguları (spekülasyonlar) yapılmış veya yapılmak istenmiştir. Bu gelişimler üzerine 50 yıl boyunca (1926-1976) öyle ilginç durumlar oluşturulmuş ki, bunları belgeleyerek gelecek kuşaklarca değerlendirilmeye sunanlar elbette bulunacaktır. Ancak o zaman ülke ölçülerinde insan sağlığını koruma açısından ne denli büyük yitkiler oluşturulmuş olduğu bütün çıplaklığı ile ortaya çıkarılarak sergilenmiş olacaktır. İşte o zaman Tıpsal Parazitoloji alanında kimlerin yararlı ve olumlu işler yaptığı yadsınamayacak biçimde belirginleşecektir. Ama bunun geçmişin aydınlanmasında yararı olsa bile, ne yazık ki artık bir takım değerler, yani beyin güçleri harcanmış olacaktır.

Bilimde meslek veya bilim alanı üstünlüğü tartışması yapılmaz. Çünkü bilim, onu bilen ve bilim alanında olumlu işler yapabilenindir. Bilim alanında çalış-

(*) İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji, Parazitoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Kürsüsü, İstanbul.

şanlar için dürüstlük, yetenek, bilgi, çalışkanlık, verimlilik, olumluluk gibi nitelikler temel ölçümlerdir.

Fransa'daki Tıpsal Parazitoloji Kurumlarını sıraladıktan sonra soruyorum: Acaba Fransa'da insanın parazitleri ve parazitli hastalıkları Türkiye'dekinden daha mı geniş yayılış ve daha mı yüksek sıklık göstermektedirler ki, Fransa'da tıpsal öğretim ve araştırma yapan her kurumda bağımsız Parazitoloji öğretim ve araştırma kurumları vardır? Yoksa Türkiye'de bu gibi Tıpsal Parazitoloji kurumlarına gereksinme yok mudur? Veya gereksinme olmasa bile acaba bunları yönetecek veya buralarda çalışacak öğeler mi bulunmayacaktır?

Çağcıl (modern) Türkiye Cumhuriyeti'nin 1975 yılı Ekim ayındaki nüfus sayımına göre 40 milyonu aşkın nüfusu vardır. Bu 40 milyonluk nüfustan 15 milyonunu 15-16 yaşına değin olan çocuklarımız oluşturmaktadırlar.

Bu güne değin yurdumuzun her iklim bölgesinden yer yer yapılan parazitolojik araştırmalarda ilk okul çağındaki çocuklarımızda her ikisinden birinde (% 50' sinde) en az bir barsak paraziti enfeksiyonu saptandığı gerçeği artık kesinlikle bilinmektedir. Daha sonraki yaşlarda olanlarda ise yine barsak paraziti enfeksiyonlarına ortalama % 2 - % 20 oranlarında rastlanmaktadır.

Yurdumuzda barsak paraziti enfeksiyonlarından başka: a) Sıtma ve leşmaniyyazlar yurdumuzdan halâ sökülüp atılamamışlardır; b) toksoplazmozun, giardiyazın vb. protozozların yurdumuzdaki biyo-ekolojisi üzerine ve hastalık olarak çok az bilgimiz vardır; c) hidatidoz ve alveokokoz önemli birer sağlık sorunu olarak ortada durmaktadırlar; ç) belirli bölgesel odaklarda ankilostomo-nekatoriyaz, şistozomiyaz, filariyaz... gibi helmintiyazların, ayrıca hastalık yapıcı ve enfeksiyon etkenleri bulaştıran artropodlar üzerine yeterince bilgi edinilmesi gerekmektedir...

Bütün bu konular üzerine olan bilgileri tıp öğretimi süreci içinde 5'inci ve 6'ncı yarıyıllarda kuramsal ve uygulamalı Tıpsal Parazitoloji derslerinde bağımsız olarak yurt gerçeklerine ve gereksinimlerine yanıt verecek biçimde okutulmalı ve ayrı sınavı yapılmalıdır.

Bu gerçekler içinde Türkiye niversitelerinin Tıp Fakültelerinde bu gün aŐa-
đıdaki durum dikkati çekmektedir :

1 - İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi (1933; ilk 1827) Mikrobi-
yoloji, Tropikal Hastalıklar ve Parazitoloji Kürsüsü'nde Tıpsal Parazitoloji ayrı
ders olarak okutulmakta ve ayrı sınavı yapılmakta;

2 - İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi (1967) Mikrobiyoloji
Parazitoloji ve İnjeksiyon Hastalıkları Kürsüsü'nde Tıpsal Pazitoloji ayrı ders ola-
rak okutulmakta ve ayrı sınavı yapılmakta;

3 - Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (1945) Mikrobiyoloji ve Parazitoloji
Kürsüsü'nde Tıpsal Parazitoloji ayrı ders olarak okutulmakta ve ayrı sınavı yapılmak-
makta;

4 - Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi (1955) Parazitoloji Kürsüsünde Tıpsal
Parazitoloji ayrı ders olarak okutulmakta ve sınavı yapılmakta (bu durum dünya-
da tıp ğretimi llerine en uygun olan biçimdir);

5 - Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi (1963) Mikrobiyoloji Enstitüsü'nde
Tıpsal Parazitoloji okutulmamakta, yalnız birkaç dersle geiŐtirilmektedir.

6 - Diyarbakır Üniversitesi Tıp Fakültesi (1967) Mikrobiyoloji ve Parazi-
toloji Kürsüsü'nde Tıpsal Parazitoloji dersi ayrı olarak okutulmakta ve ayrı sınavı
yapılmakta;

7 - Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi (1969) Mikrobiyoloji ve İnsan Has-
talıkları Kürsüsü'nde Tıpsal Parazitoloji dersi okutulmakta;

8 - ukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi (1972) Mikrobiyoloji ve Parazito-
loji Kürsüsü'nde Tıpsal Parazitoloji dersi okutulmamakta;

9 - Bursa Tıp Fakültesi (1973) Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları
Kürsüsü'nde Tıpsal Parazitoloji dersi okutulmamakta;

10) Edirne Tıp Fakültesi (1974) nin programında Toplum Sağlığı'ndan
söz edilmesine karşın Tıpsal Parazitoloji dersi henedense programa alınma-
mıŐtır. Oysa Toplum Sağlığı Tıpsal Parazitoloji' siz düŐünülemez.

Türkiye'de halkın mediko-sosyal yaşantısı gereği türk hekiminin yurt gerçeklerine ve gereksinimlerine dönük ve bunlara yanıt verebilecek düzeyde Tıpsal Parazitoloji bilgilerine de sahip olması bu gün bir zorunluk niteliğindedir.

Yurdumuzun her iklim bölgesinin birçok yerinde araştırma yapmış gerçeklerini oldukça iyi bilen ve yeterince öğretim sinaması olan bir kişi olarak kanımca bu gün Türkiye'nin her Tıp Fakültesi'nde Tıpsal Parazitoloji kuramsal ve uygulamalı olarak belirli düzeyde ve uygun ölçüler içinde ayrı ders olarak okutulması ve ayrı sınav olarak yer alması gereği ve zorunluğu vardır. Şöyle ki:

1 - 3'ncü sınıfta (5, ve 6 yarıyıllarda) Tıpsal Mikrobiyoloji koşutunda ve ders sınavı buna bağımlı olmadan Tıpsal Parazitoloji de klinik öncesi dersi olarak kliniğe ve geniş uygulamaya yanıt verecek biçimde belirli düzeyde ve uygun ölçüler içinde okutulması yurt gerçeklerine ve gereksinimlerine uygun düşmektedir.

2 - 5' nci sınıfta (10 ve 11. yarıyıllarda) ise Bulaşıcı Hastalıklar Kürsüsü'nde virozlar, bakteriyozlar, mantar infeksiyonları, parazitolar ve bunların immunolojisi ayrı klinik dersi olarak yine belirli düzeyde ve uygun ölçüler içinde okutulması yurt gerçeklerine ve gereksinimlerine uygun düşmektedir.

Bu disiplinlerin öğretim programındaki yerleri her türlü kişisel duygu ve kişisel çıkar amaçlarından arınmış olarak Türkiye'nin gerçeklerine uygun düzeyde ve koşutta geniş halk kitlelerine dönük sağlıklı yaşam gereksinimlerine yanıt verecek ve bunları çözümlenecek nitelikte olması gerekmektedir.

Yurdumuzda Tıpsal Parazitoloji öğretimine ışık tutacak nitelikleri nedeniyle dünyamızın değişik ülkelerinde öğretim ve sağlık kurumlarında bu gün etkinlik gösteren bağımsız Tıpsal Parazitoloji kurumlarından önemli ve ilginç örnekleri incelemede yarar vardır.

Dünyanın değişik ülkelerinin Tıp Fakültelerinde bu gün etkinlik gösteren bağımsız Tıpsal Parazitoloji Kurumlarından örnekler :

Arjantin :

Catedra de Parasitologia
Facultad de Medicina
Universidad de Buenos
Aires / Arjantin

Arjantin :

Catedra de Parasitologia
Facultad de Medicina
Universidad Nacional de
Cordoba / Arjantin

Brezilya :

Departamento de Parasitologia
Facultad de Medicina
Universidad de Sao
Paulo / Brasil

Brezilya :

Departamento de Parasitologia
Facultad de Medicina
Universidad de Mines Cerais

Bulgarya :

Katedra po Parasitologia
Medisinska Akademiya
Sofiyski Universitat
Sofya / Bulgarya

Cezayir :

Laboratoire de Parasitologie
Faculte de Medecine
Alger / Algeri

Çekoslovakya :

Department of Parasitology
Faculty of Medicine
University of Prague
Prague Chehoslovakya

Çekoslovakya : Praga

Department of Parasitology
Faculty of Natural Sciences
Charles University
Prague, CSSR
Praga / Çekoslovakya

Çekoslovakya : Praga

Institut of Entomology
Academy of Sciences
Prague

Çekoslovakya : Praga

Institut of Parasitology
Czechoslovak Academy of Sciences
Prague, Czechoslovakia
Praga / ÇEKOSLOVAKYA

Çekoslovakya : Praga
Department of Parasitology
Charles University
Prague, Czechoslovakia
Praga / ÇEKOSLOVAKYA

Çekoslovakya : Kosice
Helminthological Institute of the
Slovak Academy of Sciences
Kosice, CSSR

Çekoslovakya : Prague
Institut of. Entomology
Czeshoslovak Academy of Sciences

Çekoslovakya : Prague
Institut of. Entomology
Czeshoslovak Academy of Sciences
Prague / ÇEKOSLOVAKYA

Çekoslovakya : Prague
Institut of Parasitology
Czeshoslovak Academy of Sciences
Prague / ÇEKOSLOVAKYA

Danimarka :
Department of Parasitology
Faculty of Medicine
University of Copenhagen
Copenhagen / Danmark

Federal Almanya :
Institut für Medizinische
Parazitologie der Universitat
Bonn / West Dauschland

Fransa'da Tıp ve Eczacılık Fakültelerinde Parazitoloji Kurumları :

**(Adresses des Professeurs de Parasitologie des Facultes de
Medecine Françaises) :**

Prof. J. Biguet
Laboratoire de Zoologie et
Parasitologie
Faculte de Medecine et Pharmacie
59000 LILLE

Prof. J. M. DOBY
Laboratoire de Parasitologie et Zoologie
appliquee
Av. du Prof. Leon-Bernard
35000 RENNES

Prof. L. Brumpt
Laboratoire de Pathologie Exotique
Faculte de Medecine
15, rue de l'Ecole de Medecine
75006 PARIS

Prof. Y. GOLVAN
Laboratoire de Parasitologie
Centre Hospitalier Universitaire
Saint - Antoine
27, rue de Chaligny
75012 Paris

Prof. J. CALLOT
Laboratoire de Parasitologie
Faculte de Medecine
3, rue Koeberle
67 STRASBOURG

Prof. J. LAPIERRE
Service de Parasitologie et
Mycologie
Hopital Cochin
27, rue du Fg St-Jacques
75014 PARIS

Prof. A. CHABAUD
Laboratoire de Zoologie - Vers-
Museum National d'Histoire Naturelle
43, rue Cuiver
75 231 PARIS CEDEX 05

Prof. M. LARIVIERE
Laboratoire de Parasitologie
Faculte de Medecine
15, rue de 'Ecole de Medecine
75006 PARIS

Prof. J. RANQOUE
Laboratoire de Parasitologie
Faculte de Medecine
Bd. Jean - Moulin
13005 MARSEILLE

Prof. J. RIOUX
Laboratoire d'Ecologie Medicale
et Pathologie parasitaire
Faculte de Medecine Broussonet
34000 Montpellier

Prof. Y. ROUGET - CAMPANA
Laboratoire de Parasitologie
Faculte de Medecine
7, Bd Jeanne d'Arc
21000 DIJON

Prof. P. AMBROISE - THOMAS
Laboratoire de Parasitologie
Faculte de Medecine de Grenoble
Domaine de la Merci
38700 LA TRONCHE

Prof. J. BAILENGER
Laboratoire d'Immunologie et
Biologie parasitaire
Faculte de Medecine
33000 BORDEAUX

Prof. R. BECQUET
Laboratoire de Parasitologie
Faculte de Medecine et de
Pharmacie Libre
59000 LILLE

Prof. A. CAPRON
Immunologie et Biologie Parasitaire
U. E. R. de Medecine
Place de Verdun
59000 LILLE

Prof. J. COUDERT
Laboratoire de Parasitologie
et Pathologie Exotique
8, Av. Rockefeller
69000 LYON

Prof. J. DOUCET
Laboratoire de Parasitologie
U. E. R. de Medecine
Chemin de Vallombrose
61000 NICE

Prof. J. P. GARIN
Laboratoire de Parasitologie et
Pathologie Exotique
Faculte de Medecine et de Pharmacie
8, Av. Rockefeller
69008 LYON

Prof. P. HOCQUOET
Laboratoire de Parasitologie
Faculte mixte de Medecine et de
Pharmacie
16, Bd Daviers
49000 ANGERS

Prof. HO THI SANG
Laboratoire de Parasitologie
Faculte de Medecine Necker -
Enfants-Malades
156, rue de Vaugirard
75015 PARIS

Prof. R. HOUIN
Parasitologie et Mycologie
Hopital Henri-Mondor
51, Av. du Marechal de Lattre de
Tassigny
94000 CRETEIL

Prof. M. Pestre
Laboratoire de Parasitologie
Facilte de Medecine
87 LIMOGES

Prof. G. LARROUY
Laboratoire de Parasitologie
U. E. R. Medicales Toulouse, Purpan
et Ranguel
37, Allee Jules Gusde
31400 TOULOUSE

Prof. M. Quilici
Laboratoire de Parasitologie
Faculte de Medecine
Bd Jean Moulin
13005 MARSEILLE

Prof. R. MANDOUL
Laboratoire De Zoologie et
Parasitologie
Faculte de Medecine et de Pharmacie
33 BORDEAUX

Prof. de RAUTLIN de LA Roy
Laboratoire de Parasitologie
Faculte de Medecine
86000 POITIERS

Prof. R. M. NICOLI
Parasitologie
Faculte de Medecine Marseille-Nord
Boulevard Pierre Dramard
13013 MARSEILLE

Prof. J. SAVEL
Laboratoire de Parasitologie
Faculte de Pharmacie
4, avenue de l'Observatoire
75006 PARIS

Pro. PAUTRIZEL
Laboratoire d'Immunologie et
Biologie parasitaire
Faculte de Medecine
33 BORDAUX

Prof. J. P. SEQUELA
Laboratoire de Parasitologie
U. E. R. Medicales Toulouse
Purpan et Ranguel
37, Allee Jules Guesde
31400 TOULOUSE

Prof. PERCEBOIS
Bacteriologie et Parasitologie
Faculte de Medecine
18, rue Lionnois
54 NANCY

Prof. SENEVET
Laboratoire de Parasitologie
Faculte de Medecine
15, rue de l'Ecole de Medecine
75006 PARIS

Prof. C. VENMEIL
Parasitologie et Pathologie Exotique
Faculte de Medecine et de Pharmacie
1, rue Gaston Veil
44 NANTES

Ingiltere : Beckenham, Kent
Protozoology Department
The Wellcome Reseach Laboratoires,
Beckenham, Kent, U. K.
INGILTÈRE

Hollanda : Nijmegen
Institute for Medical Parasitology
Medical School
Nijmegen, Netherlands

Ingiltere Londra
Department of Medical Helminatology
London School of Hygiene and
Tropical Medicine
London, U.K.
Londra / INGILTÈRE

Hollanda : Amsterdam
Department of Parasitology
Institute of Tropical Hygiene
University of Amsterdam
Amsterdam, Netherlands

Ingiltere : London
Parasitology Division
National Institute for Medical
Research London, U:K.
London / INGILTÈRE

Indonezya : Jakarta
Department of Parasitology
Faculty of Medicine
University of Indonesia
Djakarta, Indonesia

Ispanya : Santiago
Catedra de Parasitologia
Facultad de Farmacia
Santiago de Compostela
Santiago / ISPANYA

Ingiltere : Liverpool, U. K. :
Department of Parasitology
Liverpool School of Tropical Medicine
Liverpool / INGILTÈRE

Ispanya : Granada
Instituto "Lopez-Neyra" de Parasito-
logia y Catedra de Parasitologia de la
Faculta de Farmacia
Granada, Spain
Granada / ISPANYA

Ingiltere : London
Division of Parasitology
National Intitute for Medical Research
London, U. K.
London / INGILTÈRE

Israel : Jerusalem
Department of Protozoology
The Hebrew University
Hadassah Medical School
Jerusalem / Israel

Israel : Jerusalem
Department of Helminthology
The Hebrew University
Hadassah Medical School
Jerusalem / ISRAEL

Italy : Pavia
Chair of Parasitology
Faculty of Medicina
University of Pavia
Pavia, Italy
Pavia/ITALYA

Italy : Cagliari, Sardinia
Istituto di Parassitologia
Universita di Cagliari
Facolta di Medicina e Chirurgia
Cagliari, Sardinia, Italy

Japan : Maebashi
Department of Parasitology
School of Medicine
Gunma University
Maebashi, Japan

Italy : Bologna
Cattedra di Parasitologia
Universita di Bologna
Bologna, Italy

Japan : Nagasaki
Department of Medical Zoology
School of Medicine
Nagasaki University
Nagasaki, Japan

Italy : Cagliari
Istituto di Parasitologia
Universita
Cagliari, Italy

Japan : Shinshu
Department of Parasitology
School of Medicine
Shinshu University
JAPAN

Italy : Roma
Istituto di Parasitologia
Faculta di Medicina
Universita di Roma
Roma, Italy
Roma / ITALYA

Japan : Okayama
Department of Parasitology
Okayama University Medical School
Okayama, Japan
Okayama / JAPONYA

Italy : Roma
Laboratori di Parasitologia
Istituto Speriore di Sanita
Roma, Italy

Japan : Fukuoka
Department of Parasitology
Faculty of Medicine
Kyushu University
Fukuoka, Japan
Fukuoka / JAPONYA

Kanada : Toronto
Department of Parasitology
School of Hygiene
University of Toronto
Toronto, Ontario, Canada

Kanada Quebec
Institute of Parasitology
Mac Donald College
Quebec, Canada

Kolombiya : Medellin
Department of Parasitology
School of Medicine
Medellin, Colombia

Kore : Seul
Department of Parasitology
College of Medicine
Seoul National University
Seoul, Korea
Seul / KORE

Kosta Rica: Costa Rica
Department of Parasitology
University of Costa Rica
Costa Rica

Malezya (Malaysia) : Kuala Lumpur
Department of Parasitology
Faculty of Medicine
University of Malaya

Meksiko : Mexico City
Department of Medical Parasitology
Faculty of Medicine
University.

Mısır : Kahire
Department of Parasitology
Faculty of Medicine
Ain Shams University
Cairo Egypt.

Mısır : Kahire
Institute of Research for
Tropical Medicine
Cairo, Egypt
Kahire / MISIR

Mısır : Kahire
Department of Parasitology
Faculty of Medicine
University of AL-Azhare
Cairo, Egypt

Nijerya : Zaria
Department of Parasitology and
Entomology
Ahmadu Bello University
Zaria, Nigaria
Zaria / NİJERYA

Peru : Arequipa
Departamento de Parasitologia
Facultat de Medicina
Universidad Nacional de
San Augustin
Arequipa, Peru

Polonya : Poznan
Clinic of Parasitic Diseases
Medical Academy of Poznan
Poznan, Poland

Romanya : Timisvara
Institut für Parasitologie und
Epidemiologie
Timisvara, Romania

Polonya : Poznan
Department of Medical Parasitolog
Medical Academy of Poznan
University School of Medicine
Poznan / POLONYA

Romanya : Bucuresti
Laboratoire Protozoologie
Institut D.J.
Bucuresti, Romania
Bucuresti / ROMANYA

Polonya : Varşova
Department of General Bidogy and
Parasitology
Medical School
Warszawa, Poland

Singapore : Singapore
Department of Parasitology
Faculty of Medicine
University of Singapore
Republich of Singapore

Polonya : Poznan
Department of Biology and
Medical Parasitology
School of Medicine
Poznan University
Poznan / POLONYA

Şili : Santiago
Departamento de Parasitologia
Facultad de Chile
Santiago, Medicina

Polonya : Varşova
Department of Parasitology
Polish Academy of Sciences
Warszama, Poland
Varşova / POLONYA

Tanzania :
Department of Parasitology
Faculty of Medicine
University of Dar es Salaam
Tanzania

Portekiz : Porto
Laboratorio de Parasitologia
Instituto Nacional de Saude Ricardo
Jorge
Porto, Portugal

Tayland : Chiang Mai
Department of Parasitology
Faculty of Medicine
Chiang Mai, Thailand

Thailand : Bangkok
Faculty of Tropical Medicine
Mahidol University
Bankok, Thailand
Bankok / THEILAND

Venezuela : Caracas
Instituto de Medicina Tropical
Universidad Central de Venezuela
Cuitad Universitaria
Caracas / Venezuela

Yugoslavya : Belgrad
Section de Parasitologie
Institut de Recherches Medicales
Beograd, Yugoslavia

Yukarıda sıralanan örneklerden anlaşıldığına göre, değişik ülkelerde tıpsal öğretimde geniş halk kitlelerinin sağlık ve ekonomik gereksemeleri doğrultusunda yanıt verecek biçimde öğretim programında ve geniş uygulama kurumlarında Tıpsal Parazitoloji kuramsal ve uygulama nitelikleriyle yer almaktadır. Bu ülkelerden örneğin Fransa'nın Tıp Okullarında dünyanın her yanından öğrenci bulunduğundan her tıpsal öğretim kurumunda Tıpsal Parazitoloji"ye belirli ölçülerde ve öğretim programına ters veya bunun dışına düşmeden yer verilmektedir.

Burada başka bir ilginç örnek sunulabilir: Örneğin, Irak'ta halkın en az yarısında parazit infeksiyonları görülmesine karşın yabancılarca kurulmuş ve yabancılarca öğretim yapılmış, ancak yeni yeni kendi öğretim öğeleri yetişen Bağdat, Musul, Basra Üniversiteleri Tıp Fakültelerinde (Tıp Kolejinde) öğretim programında ayrı Tıpsal Parazitoloji dersi ancak son yıllarda ayrı ders olarak okutulmağa başlanmıştır. Ama buna karşın Hollanda'da veya Belkiça'da Tıpsal öğretimde ve uygulamada yıllardanberi Parazitoloji'ye yeterince yer verilerek bu gün dünyaca ün yapmış Parazitoloji kurumları bulunmaktadır.

Yukarıda sergilenen ilginç örneklerden sonra hiç duraksamadan atılganlıkla söyleyebiliriz ki ,çağcıl (modern) nitelikte kalkınmada ve gelişmede olan ülkemizde bu gün her Tıp Fakültesinde Tıpsal Parazitoloji dersi yurt gerçeklerine ve gereksinmelerine yanıt verecek biçimde belirli ölçülerde öğretim programında ayrı ders ve sınav birimi olarak yer alması gerekliliği ve zorunluğu olduğu gerçeği bizi bu animsatma görevini yapmağa zorlamaktadır.